

Oversigt over Plantesygdomme.

230. — September 1938.

Der er for September Maaned indkommet Beretninger fra 44 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 273 Forespørgsler.

Temperaturen svingede ret stærkt i første Halvdel af Maaneden. I Maanedens første Uge laa Temperaturen saaledes $1,0-2,3^{\circ}$ C over Normalen, hvorimod den i anden Uge i de fleste Egne kun laa $0,1-0,4^{\circ}$ C over Normalen, enkelte Steder endog under. Fra omkring Midten af Maaneden indtraf en meget stærk Temperaturstigning, der baade i tredje og fjerde Uge holdt sig omkring $2,5-3,6^{\circ}$ C over Normalen næsten overalt i Landet.

Nedbøren blev ret ulige fordelt. De største Mængder maales i Vendsyssel, Vest-, Midt- og Østjylland, der fik over Normalen, hvorimod det sydlige Jylland, Sønderjylland, Fyn, Midt- og Vestsjælland, Nordøstsjælland, Sydsjælland — Møn og Lolland-Falster fik henholdsvis: 26, 35, 23, 19, 23, 11 og 12 mm under Normalen. Størst Nedbør fik Bornholm med 80 mm — 22 mm over Normalen. I Jylland faldt Nedbør i Løbet af Maanedens 3 første Uger, medens der paa Øerne saa godt som ikke faldt Regn i Maanedens sidste Halvdel.

KORN.

Sortrust (*Puccinia graminis*). Paa Roskildeegnen er der fundet 3 Berberisbuske mod 2 i 1937 (M. Greve), medens det i andre Egne med Sortrustangreb ikke er lykkedes at finde Berberisbuske trods ihærdig Eftersøgning (N. P. Johansen, Bjerringbro; Henry Frederiksen, Frederikshavn). I visse Egne bliver det sikkert nødvendigt at mobilisere og under vise mange Eftersøgere for at finde de undertiden godt skjulte Berberisbuske.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) synes kun at forekomme med yderst svage Angreb.

Meldug (*Erysiphe communis*) har været meget almindelig og med stærke Angreb i mange Kløvermarker (Kr. Hasle Nielsen, Skanderborg; Kr. Knudsen, Nykøbing S.), og ogsaa i Udlægsmarker (M. Greve, Roskilde; Henry Frederiksen, Frederikshavn).

BEDER.

Bormangel, Tørforraadnelse, er i flere Egne ret almindelig, oftest med svage Angreb og fortrinsvis i Jylland, hvor Angrebene har kulmineret i August. Paa Øerne, især paa Sjælland, Lolland og Falster, er iagttaget enkelte stærke Angreb, der endog har bredt sig i September (H. Bagge, Tystofte); kun undtagelsesvis meldes om ondartede Angreb fra de samme Egne, hvor Tørken har gjort sig stærkere gældende end i Jylland.

Manganmangel, Lyspletsyge, med ubetydelige Angreb er set i et Par Sukkerroemarker paa Lolland.

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroer er i September tilsyneladende aftaget, fordi en Del Yderblade er visnede, medens Hjertebladene endnu er grønne. Angrebet synes at være almindeligt paa Sjælland; paa Lolland ses enkelte gule Blade overalt, gule Pletter sjældnere, og kun et Par Marker er gulbladede over det hele. Paa Fyn synes Angrebet at aftage uregelmæssigt mod Vest. Ogsaa fra Sydøstjylland synes Angrebet at aftage mod Nord og Vest.

Bederust (*Uromyces betae*) forekommer ret udbredt og med stærke Angreb i Odsherred (Kr. Knudsen), i Skelskøregnen (H. Bagge, Tystofte) og i Rødby-Mariboegnen, hvor der enkelte Steder findes 50 % angrebne Planter (O. J. Olesen). Paa Stevns er Angrebet ligeledes meget stærkt, og Runkelroetoppen er mange Steder helt rød: »Der er maaske Grund til at gøre opmærksom paa, at en stærkt rustbefængt Roetop ikke kan være noget sundt Kreaturfoder, da en Del Landmænd sikkert i Aar fristes til at bruge ret store Mængder af Roetop til Foder« (Johs. Johansen, Store-Heddinge).

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbrok (*Plasmiodiophora brassicae*) synes vedblivende at være godartet i Aar, da der kun berettes om meget svage Angreb. Kun hvor man ikke har et vel tilrettelagt Sædsifte, og hvor Marken tilføres smittet Affald med Staldgødningen, forekommer der stærke Angreb (K. Bank, Ulfborg; N. P. Johansen, Bjerringbro).

Meldug (*Erysiphe communis*) er iagttaget i adskillige Kaalroemarker (Henry Frederiksen, Frederikshavn).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørforraadnelsen hos Knoldene synes at være baade stærk og almindelig, navnlig hos Sorter,

der er modtagelige for Skimmel, ogsaa i Marker, der er sprøjtede een Gang. Mange Steder er Angrebet saa stærkt, at en Sort som Up to date er uegnet for Eksport (N. P. Johansen, Bjerringbro). Angrebet er meget almindeligt, hvor Hypning er daarligt gennemført (Kr. Knudsen, Nykøbing S.), og hvor Sandfygning har blottet Knoldene (K. Bank, Ulfborg). Utvivlsomt har det sildige Angreb paa Toppen sidst i August overført Smitte til Knoldene. Imødegaaelse af sildige Topangreb ved Sprøjtning er ikke almindelig, bl. a. fordi man ønsker, at Toppen skal visne til Optagning. Ved Sprøjtning holder Toppen sig længe grøn, men den kan paa faa Dage dræbes ved Sprøjtning med Blaasten- eller Svovlsyreopløsning. Derved undgaas som Regel Smitteoverførsel fra Toppen til Knoldene ikke alene før, men ogsaa under Optagning.

Vaad Forraadnelse (Bakterioser) er kun iagttaget hos enkelte Knolde. Men der er modtaget Meddelelse om stærk Ødelæggelse hos tidligt kulede Kartoffler, hvor Varme er den egentlige Aarsag til, at Smitte fra enkelte Knolde har bredt sig til hele Partiet.

Almindelig Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) synes i Aar at være meget godartet. Ved Tylstrup (Ejnar Knudsen) og ved Hornum (S. Nørlund) er der mindre Angreb end sædvanligt.

HANS R. HANSEN.

For September Maaned har Besvarelsene af Spørgeskemaet givet følgende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	sterke	svage	sterke
Skivesvamp paa Stikkelsbær.....	1	4	3	3	3
» » Ribs	4	2	1	4	
» » Solbær	4	2	1	2	1
Filtrust paa Solbær.....	6	2	1	2	
Aspargesrust.....	5	4	3		
Chrysanthemumrust	5	3	1		
Rosenrust.....	3	2	2	4	4

FRUGTHAVEN.

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) er, som det ses i Skemaet, almindeligere og alvorligere paa Stikkelsbær end paa de andre Frugtbuske.

Ved Hornum er Buskene som Helhed uden Løvmasse, men der er dog nogen Forskel paa Sorterne (H. Christensen).

Fra Spangsbjerg meddeles det, at der i de Gødningsforsøg, som findes der med Ribs og Solbær, er væsentligt Forskel paa Angrebets Styrke ved de forskellige Gødninger (E. Christiansen).

Bladrandsyge paa Ribs er stærk ved Hornum og følges af Drueskimmel, medens Skivesvamp som Helhed er uden Betydning paa Ribsene.

KØKKENURTER OG PRYDPLANTER.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) er ikke sjælden, Virkningen af Sprøjtning med Bordeauxvædske varierer. En af de vigtigste Aarsager hertil er sikkert, at der ikke er sprøjtet tidligt nok, hvor de daarlige Resultater er opnaaet.

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) er fundet paa Spansk Peber ved Firhøj (Paul Neergaard).

Rosenrust (*Phragmidium sp.*) har mange Steder været alvorlig, og da tillige Meldug (*Sphaerotheca pannosa*) og Straaleplet (*Diplocarpon rosae*) ofte findes paa de samme Roser, er disse nu næsten bladløse, og det Løv, der er igen, er grimt.

Meldug har i det hele været alvorlig paa mange Planter, foruden Rose f. Eks. Tjørn, Naur, Vin, Ært og Pil.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

Bløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Fra Thistedegnen meldes om flere Angreb bl. a. i to Tilfælde, hvor der i lange Tider har været 7- og 8-Marksdrift (Kr. Hasle Nielsen). Paa Thistedegnen fandtes ogsaa Angreb i Lucerne paa et Sted, hvor der ikke havde været Lucerne i mange Aar. Ogsaa paa Lolland gjorde Lucerneaaen sig bemærket.

Bladaal (*Aphelenchus Ritzema Bosi*) har ved Gisselfeld angrebet Chrysanthemum i foruroligende Grad (H. Wedege).

Uldlus (*Pseudococcus*). Fra Gisselfeld skrives: »Uldlusene har været en slem Plage i Vinhusene igen i Aar. Det eneste, der hjælper noget, er Petroleumsemulsion, men dette Middel er desværre uanvendeligt, saa længe der er Klaser paa Stokkene (H. Wedege).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) har bredt sig stærkt paa Aarhus-egnen, og der er fundet Angreb paa Cotoneaster horizontalis (N. Gram).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris* og *hippocastani*). Ved Undersøgelser i Nordsjælland og Odsherred samt ved Sorø og Vordingborg har det vist sig, at 3-aarige Larver (Flyveaar 1940) er paafaldende almindelige, medens der er meget faa Larver fra i Aar. Ogsaa paa Fyn og nogle Steder i Jylland har disse store Larver gjort sig bemærket ved Skade i Marker, Haver og Planteskoler. Vi staar altsaa her overfor en »Stamme«, der hidtil har været ubemærket, men nu synes i Tiltagende. Det har vist sig, at op til 45 % af de 3-aarige Larver kan være angrebet af Snyltefluen, *Dexia rustica*'s Larver.

Smelderlarver (*Agriotes spp.*). Fra Hornum skrives, at der er fundet stærke Angreb i Kartofler efter Grønjord. Kartoflerne kan ikke sælges som Menneskeføde (S. Nørlund). Ogsaa i Odsherred har Kartoflerne lidt meget (Kr. Knudsen), og lignende Iagttagelser er gjort paa

Kalundborgegnen (A. Frederiksen). Et Stykke Porre efter Græsmark blev ødelagt ved Aarhus (N. Gram).

Frugttrebladhevpsen (*Eriocampoides limacina*). Der er indløbet talrige Meddelelser om betydelige Angreb af denne Bladhvepselarve. Værst gaar det ud over Pære og Kirsebær.

Kaal-møl (*Plutella cruciferarum*) optraadte i truende Antal ved Bjerringbro, men Planternes Vækst hjalp dem over Angrebet (N. P. Johansen).

Blommevikler (*Laspeyresia funebrana*). Fra Skelskør skrives om stærke Angreb, særlig i Victoria og Svedske (A. Sauer), og fra Ringsted-egnen meldes om op til 75 % angrebne Frugter paa Victoria (C. Moth Bundgaard). Ogsaa ved Svendborg har Angrebene været almindelige og undertiden stærke (H. Larsen).

Æblevikler (*Carpocapsa pomonella*). Angrebene har været almindelige, men af meget forskellige Styrke. Fra Sydfyn meldes, at der saa godt som ingen Angreb var, hvor der var brugt Blyarsenat, da Frugten var som en Hasselnød (Chr. Greve), og fra Nordjylland berettes om stærke Angreb, hvor en saadan Sprøjtning ikke var udført (A. Pallesen). Ogsaa ved Skive var Angrebene betydelige (J. C. Myrhøj).

Knoporme (*Agrotis spp.*). Der meldes om en Del svage Angreb i Kartoffler og Roer. I Odsherred (Kr. Knudsen, paa Roskildeegnen (M. Greve, H. Rasmussen) og paa Kalundborgegnen (A. Frederiksen) er der dog anrettet betydelig Skade.

Kaalorme (*Pieris*-Arter). Fra Ulfborg skrives, at Larverne fortsatte deres Arbejde i det milde Vejr (K. Bank). Fra Roskilde skrives, at der var stærke Angreb paa Grøn- og Hvidkaal (H. Rasmussen). I Odsherred var lettere Angreb almindelige (Kr. Knudsen). Ved Frederikshavn var Kaalroernes Blade ofte fuldstændig gennemhullede, men Skaden anses dog ikke for særlig betydelig (H. Frederiksen).

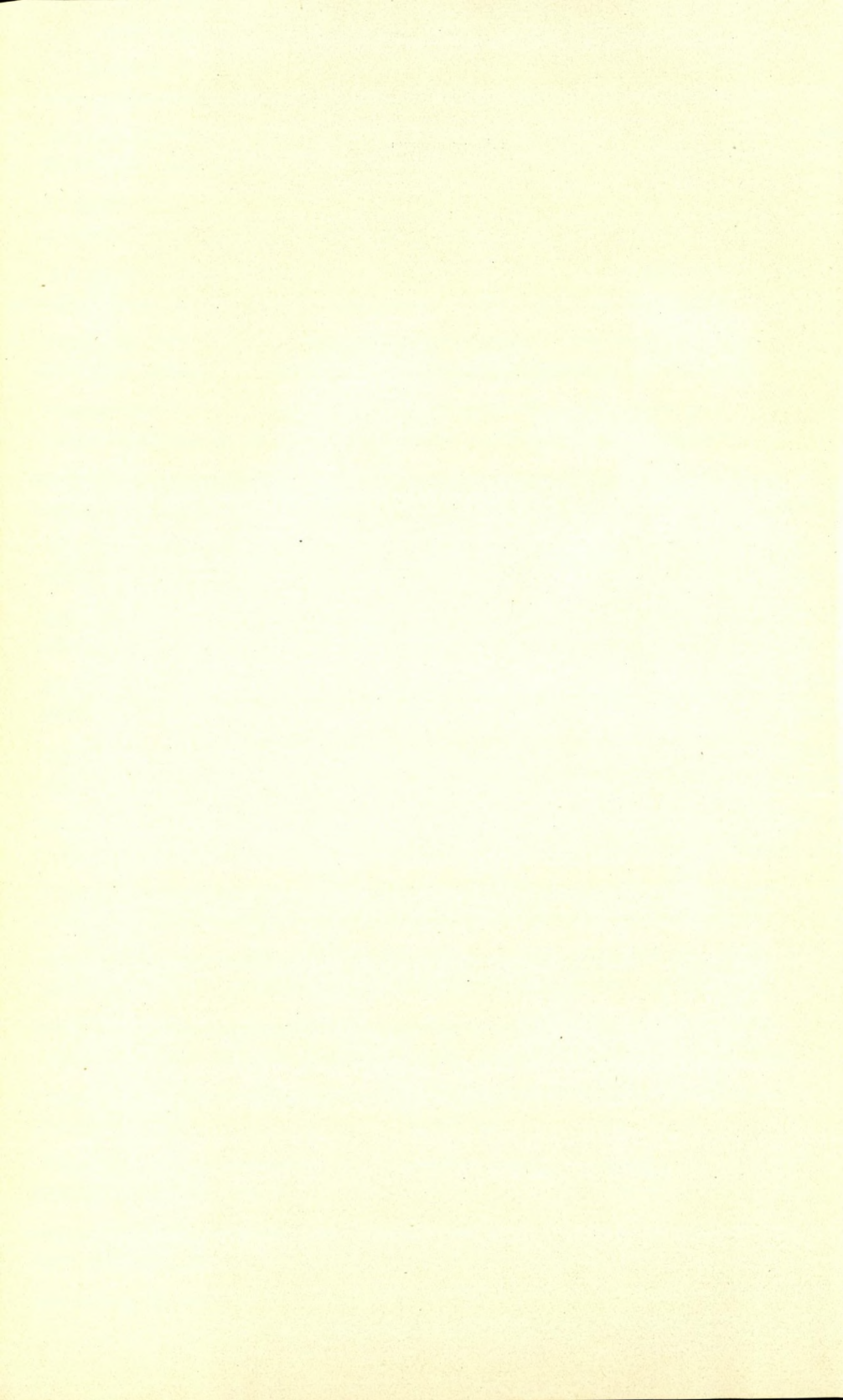
Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). Angrebene synes at være ret godartede i Aar. Fra Stevns skrives dog, at der er Angreb i de fleste Kaalroemarker, og at Wilhelmsburger er meget mere modstandsdygtig end Bangholm (J. Johansen). Lignende Iagttagelser er gjort i Odsherred (Kr. Knudsen). Fra Vejen-Brørup skrives, at Angreb kan findes i de fleste Marker, men at de er uden større Betydning (J. Dons Christensen). Ved Frederikshavn fandtes et ondartet Angreb i en Mark med Wilhelmsburger, ca. 15 % af Roerne havde Halsraad (H. Frederiksen). Ogsaa ved Ulfborg forekom Bakteriose i denne Roestamme (K. Bank).

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). Der foreligger kun Indberetning om lettere Angreb fra Odsherred (Kr. Knudsen).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*) har bredt sig stærkt mange Steder. Fra Sydfyn skrives, at Angrebet har hæmmet Træernes Vækst mange Steder, og at Æblerne blev for smaa og standsede Væksten for tidligt (Chr. Greve).

PROSPER BOVIEN.

THE
JOURNAL
OF
THE
AMERICAN
MEDICAL
ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Vol. 41, No. 1, January 1, 1929
Price, Five Cents
Subscription Price, \$5.00 per Annum in Advance
Entered as Second-Class Matter, October 3, 1917
Postage Paid at Chicago, Ill.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized Second-Class Mail Matter
Postoffice at Chicago, Ill., Postoffice No. 100
Postmaster: J. H. Smith, Postmaster
Copyright, 1929, by American Medical Association
Printed at the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
The American Medical Association is not responsible for the views or opinions expressed by its members or contributors.

KANDRUP & WUNSCH